
Broj: 01-11-233-2 /23
Orašje, 15.06.2023. godine

**DOKUMENT OKVIRNOG PRORAČUNA
GRADA ORAŠJA
ZA RAZDOBLJE 2024.-2026. GODINA**

Orašje, lipanj 2023. godine

Na temelju članka 15. stavak (1) alineja (4) i 18. stavak (3) Zakona o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 05/18, 11/19, 99/19 i 25a/22), Gradonačelnik d o n o s i

DOKUMENT OKVIRNOG PRORAČUNA GRADA ORAŠJA ZA RAZDOBLJE 2024.-2026. GODINA

1. Uvod

U skladu sa Zakonom o proračunima u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“ broj 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 05/18, 11/19, 99/19 i 25a/22) (u daljnjem tekstu: Zakon) izrađen je Dokument okvirnog proračuna Grada Orašja za razdoblje 2024.-2026. godina (u daljnjem tekstu: DOP). Ovaj dokument predstavlja preliminarni Nacrt proračuna Grada Orašja za 2024. godinu i sadrži preliminarne projekcije za 2025. i 2026. godinu.

Izrada DOP-a za trogodišnji period, kao ključnog strateškog dokumenta koji veže razvojne politike i proračun, je praksa na većini razina vlasti u Bosni i Hercegovini, pa tako i u Gradu Orašju, kao jedinici lokalne samouprave. DOP je ključni rezultat srednjoročnog planiranja i izrade proračuna u „XI koraka“. Suvremeni proces srednjoročnog planiranja proračuna je proces koji ima (I) jasno definiran kalendar i raspodjelu odgovornosti, (II) ima jasnu fiskalnu strategiju temeljenu na razini raspoloživih resursa, (III) omogućava raspodjelu ograničenih resursa na najvažnije gospodarske i socijalne prioritete izvršne vlade, (IV) unapređuje predvidivost proračunskih politika i financiranja, (V) osigurava efikasnije i djelotvornije korištenje raspoloživih resursa, (VI) unapređuje transparentnost odgovornost vladinih politika, programa i procesa donošenja odluka, (VII) osigurava razmatranje financijskih učinaka u narednim godinama pri donošenju odluka u vezi sa politikama, te donošenje tih odluka tijekom ciklusa planiranja proračuna izradom srednjoročnog okvira rashoda tj. DOP-a koji svake godine pripremaju za period za slijedeće tri godine i koji prikazuju srednjoročne makroekonomske i fiskalne projekcije, srednjoročnu fiskalnu strategiju, prioritete potrošnje, te gornje granice rashoda proračunskih korisnika za narednu godinu, kao i preliminarne procjene za slijedeće dvije godine za koje je izvršena projekcija prihoda.

DOP izlaže fiskalnu strategiju i proračunske planove za slijedeće tri godine i ima za cilj da razvije osnovu za pripremu proračuna za narednu godinu.

Temelji za izradu proračuna zasnivaju se na procjeni gospodarskog razvoja, potrebama socijalnog sektora, makroekonomskih pokazatelja, te procjeni prihoda i rashoda za godine koje su obuhvaćene DOP-om.

Ovaj DOP sadrži pet poglavlja:

1. Uvod u DOP za razdoblje 2024.-2026. godina;
2. Srednjoročne makroekonomske prognoze i pretpostavke;
3. Srednjoročna fiskalna strategija;
4. Upravljanje javnom potrošnjom, i
5. Proračunski prioriteti.

Služba za financije Grada Orašja predlaže Gradonačelniku usvajanje DOP-a za razdoblje 2024.-2026. godina, kao temelj za pripremu, planiranje i izradu proračuna u nastupajućem razdoblju.

2. Srednjoročne makroekonomske prognoze i pretpostavke

Preliminarni statistički podaci za 2022. godinu ukazuju na to da je usprkos izazovima kao što su pojačani inflatorni pritisci i slabljenje globalnog gospodarskog rasta u Bosni i Hercegovini nastavljen trend rasta ekonomske aktivnosti iz prethodne godine. Tako je Bosna i Hercegovina prema podacima Agencije za statistiku za razdoblje siječanj-rujan 2022. godine zabilježila relativno snažan realni ekonomski rast od oko 4,4 % u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Međutim, ono što vrijedi istaći jeste da je u drugoj polovici 2022. godine trend rasta značajno usporen u odnosu na početak godine što potvrđuju registrirane stope ekonomskog rasta po kvartalima: K1 5,0 %, K2 5,8 % i K3 2,6 %. Uvidom u strukturu ostvarenog rasta može se zaključiti kako je domaća potražnja kroz povećanje potrošnje i bruto investicija predstavljala glavni temelj rasta BDP-a, dok je vanjskotrgovinska bilanca imala negativan doprinos gospodarskom rastu. Ako se ima u vidu kako vanjsko okruženje predstavlja veoma važnu strukturu odrednica ekonomskih kretanja u BIH može se zaključiti da je visoka razina gospodarske aktivnosti u zemljama EU (realni rast od oko 3,5 %) značajno doprinio povećanju BDP-a u Bosni i Hercegovini u 2022. godini.

Makroekonomske projekcije stručnjaka ESB-a dovršene su početkom ožujka 2023. godine prije pojave napetosti na financijskim tržištima. Iz tih napetosti proizlazi dodatna neizvjesnost u vezi sa inflacijskim izgledima i izgledima za gospodarski rast. U osnovnim projekcijama predviđa se da će se ukupna inflacija smanjiti s 10 % koliko je iznosila u četvrtom kvartalu 2022. godine, na 2,8 % u četvrtom tromjesečju 2023. godine. U 2024. godini trebala bi se kretati oko 3,0 % i tek bi se u trećem tromjesečju 2025. godine smanjiti na ESB-ovu ciljnu inflaciju od 2,0 %.

Gospodarski rast u euro području znatno se usporio u drugoj polovici 2022. godine i stagnirao u četvrtom tromjesečju. Međutim, budući je opskrba energijom postala sigurnija, cijene energije znatno su se smanjile, povjerenje je ojačalo i aktivnost bi se trebala malo povećati u kratkoročnom razdoblju. Zbog nižih cijena energenata smanjili su se i troškovi, a problem uskih grla o globalnim opskrbnim lancima u velikoj je mjeri riješen. Očekuje se da će se ponovno uspostavljanje ravnoteže na tržištu energenata nastaviti i da će se realni dohodak povećati.

Budući kako inozemna potražnja također jača, ako trenutačne napetosti na financijskom tržištu oslabe, očekuje se povećanje rasta proizvodnje od sredine 2023. godine, kojemu će pridonijeti snažno tržište rada. Međutim, utjecaj kontinuirane normalizacije monetarne politike ESB-a i daljnjih povećavanja kamatnih stopa koja se očekuju na tržištima u sve većoj mjeri prenositi na realno gospodarstvo, na koje će nepovoljno utjecati i nedavno pooštavanje uvjeta ponude kredita. To će, zajedno sa postupnima ukidanjem mjera fiskalne potpore i daljnjom zabrinutošću povezanom sa rizicima za opskrbu energijom sljedeće zime nepovoljno djelovati na gospodarski rast u srednjoročnom razdoblju. U odnosu na makroekonomske projekcije stručnjaka Eurostata iz prosinca 2022., izgledi za rast BDP-a revidirani su navise za 0,5 postotnih bodova za 2023. godinu, zbog prijenosa utjecaja na naniže za 0,3 postotna boda za 2024. i 0,2 postotna boda za 2025. godinu, jer je utjecaj pooštavanja uvjeta financiranja i nedavne aprecijacije eura veći od pozitivnog utjecaja niže inflacije na dohodak i povjerenje.

U Tablici 1. su predstavljene projekcije Direkcije za ekonomsko planiranje BIH (DEP) nominalnog i realnog rasta BDP-a za razdoblje 2023.-2026. godina.

Godina	Službeni podaci	Projekcije				
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.
Normalni rast u %	12,6	11,7	6,4	5,2	5,6	5,6
Realni rast u %	7,6	3,7	2,0	2,7	3,0	3,3

Tablica 1: projekcije Direkcije za ekonomsko planiranje BiH (DEP) nominalnog i realnog rasta BDP-a za razdoblje 2023.-2026. godina

Na temelju raspoloživih podataka nacionalnih računa za prva tri kvartala i kratkoročnih statističkih pokazatelja za četvrti kvartal, DEP procjenjuje da je BiH u 2022. godini zabilježila realni rast BDP-a od 3,7 %, dok je nominalna stopa rasta iznosila 11,7 % u odnosu na prethodnu godinu. U DEP-u zaključuju kako je domaća potražnja, kroz povećanje finalne potrošnje i investicija, predstavljala ključno uporište ekonomskog rasta. Ono što je obilježilo 2022. godinu u ekonomskom smislu, kako u BiH tako i u svijetu, jesu svakako pojačani inflacijski pritisci i izrazito visoke stope rasta cijena roba i usluga. Prema podacima Agencije za statistiku u BiH, u 2022. godini u prosjeku je zabilježen rast cijena od 14 % u odnosu na prethodnu godinu. U posljednjem DEP-ovom dokumentu makroekonomskih projekcija se napominje kako važnu odrednicu za ekonomska kretanja u BiH u narednom razdoblju, pored internih dinamika, predstavljaju i ekonomska kretanja u vanjskom okruženju, naročito u zemljama Europske unije. DEP-ove projekcije makroekonomskih pokazatelja zasnivaju se zimskim projekcijama Europske komisije iz veljače 2023. godine te na posljednjim objavama referentnih međunarodnih institucija u svijetu kao što su MMF i Svjetska banka, te ističu kako, pored eksternih dinamika, jako bitan faktor za ekonomski rast u zemlji predstavljaju i institucionalni kapaciteti zemlje u provedbi strukturalni reformi.

3. Srednjoročna fiskalna strategija

Srednjoročne projekcije javnih prihoda u F BiH su usko vezane za pretpostavljenu brzinu oporavka ekonomije u postpandemijskom razdoblju, ali i sa najnovijim negativnim dešavanjima u Ukrajini, koja su se odrazila na cjelokupno svjetsko gospodarstvo. Obzirom na krajnju nepredvidivost mogućih budućih šokova, posebno kada je riječ o ubrzanom rastu inflacije, moguće su značajnije promjene u krajnjem ishodu makroekonomskih pretpostavki, pa tako i projekcija javnih prihoda.

U prvom kvartalu 2023. godine ostvarena je stopa rasta prihoda od neizravnih poreza od 6,8 % u odnosu na isto razdoblje 2022. godine. Imajući u vidu navedeni rast prihoda u I kvartalu 2023. godine Federalno ministarstvo financija je sačinilo revidirane projekcije javnih prihoda za 2023. godinu i projekcije za razdoblje 2024.-2026. godina (Federalno ministarstvo financija – Revidirane projekcija javnih prihoda za 2023. godinu i razdoblje 2024.-2026. godina (akt 05-12-5-3614/23-1 od 12.05.2023. godine), sa posebnim akcentom na projekcije prihoda od neizravnih poreza i to: prihoda od neizravnih poreza za financiranje autocesta i drugih cesta u F BiH (vrsta prihoda 717114), prihodi od neizravnih poreza koji pripadaju jedinicama lokalne samouprave-JLS (vrsta prihoda 717141) i prihoda od neizravnih poreza koji pripadaju Direkciji cesta (vrsta prihoda 717131).

Prema tim projekcijama stope rasta neto prihoda od neizravnih poreza za 2024., 2025. i 2026. godinu iznose 4,5 %, 3,7 % i 3,9 % respektivno. Projekcija prihoda u navedenom razdoblju utemeljena je na projektiranim relevantnim makroekonomskim pokazateljima, povijesnoj sezonskoj shemi naplate i projekcijama pojedinih kategorija prihoda za 2023 godinu. U nastavku dajemo cjeloviti prikaz prihoda od neizravnih (indirektnih) poreza koji se planiraju u razdoblju 2024-2026, sa podacima o izvršenju istih u 2021. i 2022. godini, u planu i revidiranom planu za 2023. godinu:

Vrsta neizravnih poreza	Izvršenje 2021.	Izvršenje 2022.	Plan 2023.	Revidirani plan 2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.
717114	54.539	37.210	139.550	260.450	120.560	124.170	128.290
717131	149.615	123.408	534.730	798.420	391.730	427.590	460.500
717141	1.753.825	2.009.369	1.866.160	1.870.750	2.031.040	2.219.960	2.397.980
Svega:	1.957.979	2.169.986	2.540.440	2.929.620	2.543.330	2.771.720	2.986.770

Iz gornje tablice vidljiv je trend značajnijeg povećanja prihoda od neizravnih poreza, koji započinje sa „revidiranim“ planom za 2023. godinu u usporedbi sa prvobitnim (još uvijek važećim planom) planom za 2023. godinu. Taj trend se nakratko prekida sa projekcijom za 2024. godinu imajući u vidu da smo revidiranim planom za 2023. godinu maksimalno obuhvatili sve „raspoložive“ prihode od neizravnih poreza, koji uključuju i prihode koji su naplaćeni a nisu utrošeni tijekom 2021. i 2022. godine, odnosno kako mi to volimo reći „razgraničene“ prihode. Na ovaj način stvorili smo jako veliku usporednu veličinu koja se neće moći dostići sve do 2026. godine. S toga možemo zaključiti da, ukoliko se izuzme revidirani plan za 2023. godinu, prihodi od neizravnih poreza imaju projicirani trend rasta u razdoblju izrade DOP-a po prosječnoj stopi rasta od nekih 10-tak %.

U dijelu **izravnih poreza** koji se planiraju u nastupajućem trogodišnjem razdoblju posebno mjesto zauzimaju: porez na dohodak, i porez na imovinu, čiji je naplata regulirana odredbama federalnog Zakona o porezu na dohodak i Zakona o porezima Županije Posavske. Pored ovih, svoje mjesto nalaze i: porez na dobit pojedinaca, porez na plaću, porezi na promet proizvoda i usluga, te ostali porezi, čije je ubiranje rezultat zaostalih uplata iz ranijih razdoblja.

Projekcija poreza na dohodak za razdoblje 2024.-2026. godina kao i revidirana projekcija za 2023. godinu urađena od strane Federalnog ministarstva financija prema osnovnom i programskom scenariju koji je sačinilo Odjeljenje za makroekonomsku analizu (OMA) Uprave za neizravno oporezivanje BIH, u svibnju tekuće godine. Što se tiče projekcije poreza na imovinu, poreza na plaću, poreza na dobit pojedinaca, poreza na promet proizvoda i usluga i ostalih poreza za razdoblje 2024.-2026. godina ona je urađena od strane Službe za financije na bazi izvršenja u 2021. i 2022. godini i prvih pet mjeseci tekuće godine. U nastavku dajemo cjeloviti prikaz poreznih prihoda koji se planiraju u razdoblju 2024.-2026. godina, sa usporednim podacima o izvršenju istih u 2021. i 2022. godini, planu i revidiranom planu za 2023. godinu:

Vrsta izravnih poreza	Izvršenje 2021.	Izvršenje 2022.	Plan 2023.	Revidirani plan 2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.
Porez na dobit	228	1.422	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Porez na plaću	16	362	550	550	550	550	550
Porez na imovinu	142.606	183.587	160.050	192.300	190.000	90.000	190.000
PPPU	2.981	1.558	1.930	3.560	3.500	3.500	3.500
Porez na dohodak	1.014.571	1.202.992	1.360.500	1.478.000	1.700.000	1.955.000	2.250.000
Ostali porezi	499	3.213	5.230	3.040	3.000	3.000	3.000
Svega:	1.160.402	1.393.134	1.530.710	1.679.450	1.899.050	2.154.050	2.449.050

Iz gornje tabele vidljivo je da je kontinuirano povećanje dijela poreznih prihoda koje nazivamo izravnim (direktnim) porezima. Ovo povećanje u najvećoj mjeri je potaknuto stalnim rastom prihoda od poreza na dohodak, kako u izvršenju za 2021. i 2022. godinu, tako i u projekcijama za nastupajuće trogodišnje razdoblje. Prosječna stopa rasta poreza na dohodak koja se očekuje u razdoblju 2024.-2026. godina iznosi 15 %, te ga na ovaj način svrstava u red najznačajnijih prihoda proračuna. Uzimajući u obzir gore navedene pretpostavke možemo pretpostaviti da će se izravni porezni prihodi u 2024 godini kretati do iznosa od 1.899.050 KM, u 2025. godini do iznosa od 2.154.050 KM, te u 2026. godini do iznosa od 2.449.050 KM.

Za razliku od najvećeg dijela poreznih prihoda čiju je projekciju izradilo Federalno ministarstvo financija, projekcija **neporeznih prihoda** za razdoblje 2024.-2026. godina urađena je na temelju podataka koji su Službi za financije dostavili korisnici proračuna u Instrukciji za proračunske korisnike 1 (Instrukcija za proračunske korisnike 1 - Tabela prioriteta proračunskih korisnika za DOP Grada Orašja za razdoblje 2024.-2026. godina (akt: 01-11-233-1/23 od 15.02.2023. godine). Na temelju primljenih popunjenih tabela 1- Prihodi i primici proračunskog korisnika, dio koji se odnosi na neporezne prihode, te uzimajući u obzir podatke o izvršenju neporeznih prihoda u ranijim proračunskim razdobljima, Služba za financije je nakon uvida i analize u dostavljene podatke, te provedenim konzultacijama sa korisnicima proračuna izvršila projekciju neporeznih prihoda. Budući da neporezni prihodi u osnovi predstavljaju jednu široku skupinu različitih vrsta neporeznih prihoda, kao što su neporezni prihodi od poduzetništva i imovine, zatim neporezni prihodi od naknada, pristojbi i pružanja usluga, do novčanih kazni kao neporeznih prihoda, njihova naplata je regulirana putem Zakona, Uredbi, Pravilnika i Odluka među kojima ćemo navesti: Zakon o cestama F BiH, Zakon o građevinskom zemljištu F BiH, Zakon o prostornom uređenju Županije Posavske, Zakon o građenju Županije Posavske, Uredba o visini naknade za korištenje zemljišta uz javne ceste F BiH; Pravilnik o naknadama za korištenje cestovnog zemljišta F BiH, Odluka o općinskim pristojbama, Odluka o davanju u zakup poslovnih prostora, Odluka o uvjetima i načinu dodjele NGZ, Odluka o visini i načinu plaćanja komunalnog doprinosa, Odluka o organizaciji i načinu parkiranja u gradu Orašju, Privremena odluka o naknadama za korištenje podataka izmjere i katastra F BiH, Odluka o dodjeli državnog poljoprivrednog zemljišta u zakup i drugi propisi. U nastavku dajemo cjeloviti prikaz neporeznih prihoda koji se planiraju u razdoblju 2024-2026. godina, sa usporednim podacima o izvršenju istih u 2021. i 2022. godini, planu i revidiranom planu za 2023. godinu:

Vrsta neporeznih prihoda	Izvršenje 2021.	Izvršenje 2022.	Plan 2023.	Revidirani plan 2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.
Prihodi od poduzetn. aktivnosti i imovine i prihodi od PTR	1.025.522	1.815.454	1.285.950	1.195.980	1.196.000	1.196.000	1.196.000
Prihodi od terminala	835.820	1.646.809	1.100.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Prihodi od zakupa	188.896	167.769	185.000	195.000	195.000	195.000	195.000
Prihodi od kamata PTR i drugi prihodi	806	876	900	960	1.000	1.000	1.000
Naknade, pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga	1.473.051	1.063.048	1.618.700	1.567.510	1.414.000	1.414.000	1.414.000

Administrativne pristojbe	213.782	142.518	137.000	137.000	140.000	140.000	140.000
Komunalne naknade i pristojbe	691.609	430.191	800.000	650.000	650.000	650.000	650.000
Ostale proračunske naknade	241.068	250.617	333.050	268.050	270.000	270.000	270.000
Naknade i pristojbe po Federalnim zakonima i drugim propisima	190.699	213.309	15.500	482.810	325.000	325.000	325.000
Prihodi od pružanja usluga	13.695	17.345	13.050	19.050	19.000	19.000	19.000
Neplanirane uplate-prihodi	122.198	9.067	20.100	10.600	10.000	10.000	10.000
Novčane kazne	9.635	2.095	5.000	2.500	2.500	2.500	2.500
Svega:	2.508.209	2.880.597	2.909.650	2.765.990	2.612.500	2.612.500	2.612.500

U projekcijama DOP-a za razdoblje 2024.-2026. godina, očekuje se pad ukupnih neporeznih prihoda zbog očekivanog smanjenja prihoda od terminala za 100.000 KM, te zbog smanjenja naknadi i pristojbi po Federalnim zakonima i drugim propisima u djelu cestovnih naknada. Naime u projekcijama DOP-a polazimo od pretpostavke da ćemo kompletan iznos „razgraničenih“ cestovnih naknada koje smo ugradili u proračun za 2023. godinu i utrošiti tako da ćemo u nastupajućem trogodišnjem razdoblju moći računati samo na tekuću naplatu cestovnih naknada. Ostale pozicije neporeznih prihoda u naredne tri godine bi trebale biti na razini revidiranog plana za 2023. godinu.

Tekući transferi (transferi i donacije) u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u Federaciji BiH („Službene novine F BiH“ broj: 60/14), koji je u primjeni od 01.01.2015. godine planiraju se kao: primljeni tekući transferi iz inozemstva (pod-kategorija 731000), primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti (pod-kategorija 732000).

U nastavku dajemo cjeloviti prikaz tekućih transfera koji se planiraju u razdoblju 2024-2026 godina, sa usporednim podacima o izvršenju istih u 2021. i 2022. planu i revidiranom planu za 2023. godinu:

Vrsta tekućih transfera	Izvršenje 2021.	Izvršenje 2022.	Plan 2023.	Revidirani plan 2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.
Tekući transferi iz inozemstva	25.366	11.358	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Tekući transferi od ostalih razina vlasti	140.319	311.677	320.000	405.000	290.000	290.000	320.000
Država BiH	0	29.342	0	0	0	0	30.000
Federacija BiH	0	125.000	140.000	265.000	125.000	125.000	125.000
Županija Posavska	140.319	157.335	180.000	140.000	165.000	165.000	165.000
Svega:	165.685	323.035	330.000	415.000	300.000	300.000	330.000

Iz gornje tabele vidljivo je manjenje tekućih transfera u nastupajućem trogodišnjem razdoblju u odnosu na referentnu 2023. godinu, posebno kada je riječ o revidiranom planu za 2023. (265.000 KM), gdje su planski ugrađeni tekući transferi iz Proračuna F BiH u „dvostrukom“ iznosu od po 125.000 KM (dio koji je razgraničen u 2022. godini i dio koji se očekuje u 2023. godini) i koji imaju za cilj pomoć u sufinanciranju pretežito transfera prema javnim ustanovama Grada Orašja, te djelomično pokriće davanja za socijalne potrebe pojedinaca i višečlanih obitelji, kao i iznos od 15.000 KM koji predstavlja tekući dio izdataka za rekonstruiranje Savskog nasipa. Budući da u 2024. godini i kasnijim godinama gradski proračun može računati eventualno na samo jednu godišnju tranšu od 125.000 KM te da nemamo nikakve informacije o drugim mogućim transferima iz proračuna F BiH u projekcijama DOP-a za razdoblje 2024.-2026. iz proračuna F BiH planiramo iznos 125.000 KM. Kada je riječ transferima koji se planiraju iz proračuna Županije Posavske u iznosu od 165.000 KM, primjećujemo njihov rast u odnosu na revidiranu projekciju za 2023. godinu (ali ne i u odnosu na plan 2023.) i njihova namjena je prije svega za sufinanciranje troškova prijevoza učenika u skladu sa Sporazumom koji je zaključen između Grada Orašja i resornog ministarstva u Vladi županije Posavske. Tim Sporazumom planirano je pokriće troškova prijevoza po modelu 50% Grad Orašje a 50 % Županija Posavska. Pored ovoga, potrebno je istaknuti i tradicionalni angažman Županije Posavske u sufinanciranju potreba predškolske ustanove Dječji vrtić „Pčelica“ Orašje, gdje očekujemo nekih 45.000 KM na godišnjoj razini. Uvažavajući gore navedeno, u razdoblju za koje se planira DOP ukupni tekući transferi se planiraju u iznosu od 300.000 KM za 2024. i 2025. godinu, dok se u 2026. godini taj iznos povećava za nekih 30.000 KM, koliko bi trebao iznositi transfer sa državnog nivoa za sufinanciranje Općih izbora u BiH.

Kapitalni transferi (transferi i donacije) u nastupajućem trogodišnjem razdoblju za koji se izrađuje DOP mogu se promatrati kao: primljeni kapitalni transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija (pod-kategorija 741100), primljeni kapitalni transferi od ostalih razina vlasti (pod-kategorija 742100) i kapitalni transferi od nevladinih izvora (pod-kategorija 742200). U nastavku dajemo cjeloviti prikaz kapitalnih transfera koji se planiraju u razdoblju 2024-2026. godina, sa usporednim podacima o izvršenju istih u 2021. i 2022. godini, planu i revidiranom planu za 2023. godinu:

Vrsta kapitalnih transfera	Izvršenje 2021.	Izvršenje 2022.	Plan 2023.	Revidirani plan 2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.
Primljeni kapitalni transferi iz inozemstva	0	0	130.500	412.950	200.000	200.000	200.000
Primljeni kapitalni transferi od ostalih razina vlasti	827.850	1.153.704	2.259.150	3.212.650	1.500.000	1.500.000	1.500.000
Federacija BiH	599.658	761.350	1.314.150	1.716.850	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Županija Posavska	228.192	392.354	930.000	1.470.800	500.000	500.000	500.000
Kapitalni transferi od nevladinih izvora (pojedinci i ostali)	2.171	0	15.000	25.000	15.000	15.000	15.000
Svega:	830.021	1.153.704	2.389.650	3.625.600	1.715.000	1.715.000	1.715.000

Odmah se uočava veliki nesrazmjer između kapitalnih transfera koji se planiraju u 2023. godini i njihove projekcije u naredne tri godine. Ovo se može objasniti činjenicom da je usvojeni plan za 2023. godinu apsorbirao sve projekte za koje su osigurani izvori financiranja ili će biti osigurani do kraja godine, a koji uključuju i sva sredstva koja su razgraničena po završnom računu za 2022. godini i ranijih godina. Međutim, kada je riječ o projekcijama primljenih kapitalnih transfera od viših razina vlasti u naredne tri godine mi smo smanjili naša očekivanja do iznosa od 1.500.000 KM, pri čemu iz proračuna Federacije BiH prosječno očekujemo do 1.000.000 KM a iz proračuna Županije Posavske očekujemo do 500.000 KM. Do ovakvog prijedloga došli smo nakon analize izvršenja primljenih kapitalnih transfera u razdoblju od 2015.-2021. godina, prema kojoj smo prosječno trošili manje od polovice raspoloživih sredstava dok smo preostali veći dio bili prinuđeni „stornirati“ i prevoditi na konta razgraničenih prihoda (skupina 391). S toga imajući u vidu rezultate ove analize i naša očekivanja u predstojećem razdoblju procjenjujemo da bi smo u naredne tri godine mogli utrošiti do 1.500.000 KM kapitalnih transfera od viših razina vlasti za svaku godinu, odnosno ako ovim iznosima pridodamo i planirane kapitalne transfere iz inozemstva (približno 200.000 KM godišnje), te primljene kapitalne transfere od pojedinaca (približno do 15.000 KM godišnje) došli bi do ukupnog iznosa primljenih kapitalnih transfera za svaku pojedinu godinu koji bi mogao iznositi do 1.715.000 KM godišnje.

Kapitalni primici u vrijednosnom smislu, predstavljaju najmanju kategoriju prihodovne strane DOP-a za razdoblje 2024.-2026. godina. Ovdje se mogu prepoznati primici od prodaje zemljišta za individualnu i poslovnu izgradnju. Kada je riječ o prodaji i prometu zemljišta, ono se radi u skladu sa odredbama Zakona o građevinskom zemljištu u F BiH, te Zakona o građenju u Županiji Posavskoj. Pored ovoga, značajno je podsjetiti da je i potrošnja ovakvo prikupljenih sredstava propisana člankom 62. Zakona o građevinskom zemljištu u F BiH, te da se u prihode od prodaje zemljišta uključuju iznosi sredstava koji su i utrošeni najkasnije do 31.12. tekuće godine. Preostali iznosi neutrošenih sredstava od prodaje zemljišta se „storniraju“ iz prihoda tekuće godine i prevode na konta razgraničenih prihoda (skupina 391) i na taj način rezerviraju za potrošnju u narednoj godini. U skladu sa gore navedenim, naše procjene govore da bi smo u nastupajućem razdoblju od „neto“ prodaje zemljišta mogli ostvariti do 500.000 KM dok bi se sa „razgraničenih“ prihoda povlačio iznos od nekih 250.000 KM, što u zbiru daje raspoloživih 750.000 KM za svaku godinu.

U nastavku dajemo cjeloviti prikaz kapitalnih primitaka koji se planiraju u 2023.-2025. godini, sa usporednim podacima o izvršenju istih u 2020. i 2021. godini, planu i revidiranom planu za 2022. godinu:

Vrsta kapitalnog primitka	Izvršenje 2021.	Izvršenje 2022.	Plan 2023.	Revidirani plan 2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.
Primici od prodaje stalnih sredstava (zemlje, prometnih vozila)	206.880	226.124	515.000	1.350.000	750.000	750.000	750.000
Svega:	206.880	226.124	515.000	1.350.000	750.000	750.000	750.000

Preneseni dio viška prihoda (suficita) iz ranijih godina su u biti neutrošena sredstva iz Fonda 01, koja su kao višak prihoda nad rashodima poslovanja proračuna u nekoliko prethodnih godina, prevedena na konta skupine 591-Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima poslovanja i koji imaju važnu funkciju u stvaranju proračunske ravnoteže između pojačanih potreba za rashodima i uvijek nedostajućih prihoda/izvora sredstava, za pokriće tih rashoda. Imajući u vidu gore navedeno i činjenicu da je zaključno sa 31.12.2022. godine raspoloživo preko 700.000 KM akumuliranog suficita iz ranijih godina. Revidiranim planom za 2023. godinu na prihodovnoj strani proračuna Grad Orašje je angažirao cjelokupan iznos ovih sredstava kako bi smo pokrili nedostajuća „redovna“ sredstva. Međutim, poučeni iskustvom iz ranijih godina, nismo sigurni da ćemo utrošiti sva raspoloživa sredstva (700.000 KM), odnosno drugim riječima očekujemo da ćemo što zbog njihovog ne utroška, što zbog suficita koji ćemo ostvarivati u narednim godinama možemo računati na buduće iznose neutrošenog suficita koji bi u svakoj godini DOP-a trebao iznositi do 300.000 KM.

U nastavku dajemo cjelovitu projekciju svih prihoda i primitaka u trogodišnjem razdoblju od 2024.-2026. godina, sa podacima o izvršenju istih u 2021. i u 2022. godini, planom i revidiranim planom za 2023. godinu:

Vrsta prihoda i primitka	Izvršenje 2021.	Izvršenje 2022.	Plan 2023.	Revidirani plan 2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.
Neizravni porezi	1.957.979	2.169.986	2.540.440	2.929.620	2.543.330	2.771.720	2.986.770
Izravni porezi	1.160.901	1.393.135	1.530.260	1.679.450	1.899.050	2.154.050	2.449.050
Neporezni prihodi	2.508.209	2.880.597	2.909.650	2.765.990	2.612.500	2.612.500	2.612.500
Tekući transferi	165.685	323.035	330.000	415.000	300.000	300.000	330.000
Kapitalni transferi	830.021	1.153.704	2.389.650	3.625.600	1.715.000	1.715.000	1.715.000
Kapitalni primici	206.880	226.124	515.000	1.350.000	750.000	750.000	750.000
Preneseni suficit iz ranijih godina	0	0	425.000	700.000	300.000	300.000	300.000
Svega:	6.829.675	8.146.581	10.640.000	13.465.660	10.119.880	10.603.270	11.143.320

Rizici ostvarenja projiciranih prihoda i primitaka mogu biti (I) odstupanje od predviđenog gospodarskog rasta, (II) nepredviđene promjene poreznih politika uvjetovane odsustvom stabilnih koeficijenata raspodjele neizravnih poreza ili nepredviđene promjene istih, (III) makroekonomske pretpostavke, (IV) razvoj drugih događaja uvjetovanih promjenom razine duga, radom porezne administracije, nepoznanica u pogledu dešavanja u Ukrajini i drugo.

4. Upravljanje potrošnjom

U ovom poglavlju opisana je politika javnih rashoda i dat kratak pregled ključne problematike vezane uz oblasti upravljanja resursima javnog sektora. Data je analiza strukture javnih rashoda po glavnim ekonomskim stavkama i trendovi kretanja tijekom proteklih nekoliko godina. Ova analiza je važan element procesa srednjoročnog planiranja proračuna jer daje kontekst i temelj za izradu planova proračunske

potrošnje i gornjih granica rashoda. U skladu sa planiranim okvirom raspoloživih sredstava i prihvaćenom politikom javnih rashoda u ovom poglavlju date su preporuke o strukturi proračunske potrošnje za naredni trogodišnji period po glavnim ekonomskim stavkama. S tim u vezi, detaljno su razmotrene pojedine kategorije troškova, uključujući i plaće i naknade, materijalne troškove, transfere i kapitalnu potrošnju unutar proračuna i date su njihove gornje granice potrošnje iskazane po godinama i po projektima. Prioriteti gradske izvršne vlasti u nastupajućem trogodišnjem razdoblju biti će usmjereni ka ostvarivanju glavnog strateškog cilja/programa razvoja Grada Orašja i koji se treba realizirati kroz provođenje više pojedinačnih programa, mjera i aktivnosti. Pored ovoga značajno je spomenuti da se ovim politikama želi ublažiti negativne mjere inflacije i porasta troškova života u narednom srednjoročnom razdoblju, koje sve više pogađaju kako zaposlenike proračunskih korisnika i tako i sve ostale u cjelini. Upravo sa tim ciljem planira se povećanje tekućih rashoda, prije svega onih koji se odnose na izdatke za plaće, ali i izdatke za tekuće transfere korisnicima proračunskih sredstava, koji su namijenjeni za isplatu plaća i naknada troškova zaposlenih. Treba reći da je planirano povećanje ovih izdataka u cijelosti pokriveno realnim povećanjem izvora financiranja kroz očekivano povećanje prihoda od neizravnih poreza koji pripadaju jedinicama lokalne samouprave (JLS), te kroz planirano povećanje poreza na dohodak. Ovim povećanjem tekućih rashoda ne dovodimo u pitanje realizaciju planiranih kapitalnih projekata koji su započeti ili koji se planiraju realizirati u nastupajućem razdoblju.

Tekući rashodi

U planu proračuna za 2023. godinu ukupni tekući rashodi (Projekcija tekućih rashoda za razdoblje 2024.-2026. godina sadrži i podatak o izdacima za kamate po kreditu za izgradnju vodovoda i kanalizacije na području Grada Orašja (kredit EIB-a), čija je realizacija u tijeku) planirani su u iznosu od 4.368.780 KM i čine 43,50 % ukupnih rashoda i izdataka.

Kada je riječ o projekcijama koje se planiraju u naredne tri godine, sukladno standardu koji je postavljen u ovom poglavlju jedan od prioriteta biti će svakako zaštita standarda uposlenika gradskih službi koji je ozbiljno narušen stalnim rastom troškova života iskazanim kroz rast maloprodajnih cijena osnovnih životnih namirnica, energenata, režija i sličnog. S tim u svezi, stav predlagača Dokumenta okvirnog proračuna jeste da se povećaju izdaci za plaće na postojeću osnovicu za obračun plaća (Odluka o visini osnovice za obračun plaća (akt broj. 01-11-169/23 od 31.01.2023. godine), odnosno do projektirane inflacije koja se predviđa u narednom razdoblju (vidi Poglavlje 2-Srednjoročne makroekonomske prognoze i procjene). Također manja povećanja planiraju se i na pozicijama naknada troškova zaposlenih, poglavito u djelu naknade za topli obrok, naknada za prijevoz, otpremnine zbog odlaska u mirovinu, naknade za regres za godišnji odmor, kao i drugih naknada čija visina zavisi od porasta prosječnih zarada u Federaciji BiH. Svakako se neizostavnim nameće i potreba povećanja pojedinih izdatka za materijal, sitan inventar i usluge čije su jedinične cijene najviše rastle u posljednje vrijeme (goriva, električne energije, jednog dijela putnih troškova, komunalnih usluga). I na kraju neizostavnim se nameće potreba povećanja planiranih izdataka za tekuće održavanje osnovnih sredstava i putne infrastrukture koja je nabavljana tijekom proteklog razdoblja, kao i za povećanje izdataka za kamate po kreditu EIB-a, koji ulazi u fazu „pune“ otplate. Za realizaciju ovakvo postavljenih ciljeva i zadataka u 2024. godini biti će potrebno 5.016.150 KM,

u 2025. iznos od 5.296.940 KM te u 2026. godini iznos od 5.485.170 KM. U nastavku dajemo cjeloviti prikaz tekućih rashoda koji se planiraju u razdoblju 2024.-2026., sa usporednim podacima o izvršenju istih u 2021. i 2022. godini, te planom i revidiranim planom za 2023. godinu:

Vrsta tekućeg rashoda	Izvršenje 2021.	Izvršenje 2022.	Plan 2023.	Revidirani plan 2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.
Bruto plaće	1.597.171	1.761.056	2.092.500	2.092.500	2.200.000	2.420.000	2.540.000
Naknade troškova zaposlenih	305.518	390.988	343.500	370.100	380.000	390.000	400.000
Doprinosi poslodavca	170.082	185.949	222.500	222.500	235.000	245.750	257.500
Materijal, SI i usluge	1.472.221	1.425.434	1.960.400	2.001.770	2.000.000	2.050.000	2.100.000
Izdaci za kamate (kredit EIB-a)	6.589	28.507	19.880	84.250	201.150	191.190	182.870
Svega:	3.551.581	3.791.934	4.368.780	4.771.120	5.016.150	5.296.940	5.480.370

Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi i drugi tekući rashodi u proračunu Grada Orašja planiraju se kao: (I) tekući transferi drugim razinama vlasti, (II) tekući transferi pojedincima, (III) tekući transferi neprofitnim organizacijama, (IV) subvencije javnim poduzećima, (V) subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima (VI) drugi tekući rashodi. U proračunu za 2023. godinu za tekuće transfere i druge tekuće rashode planiran je ukupan iznos od 1.630.680 KM i čine 15,30 % ukupnim rashoda i izdataka. Prema dostavljenim popunjenim Instrukcijama 1., resorne Službe su u nastupajućem trogodišnjem periodu predložile, a Služba za financije prihvatila i u DOP ugradila projekcije ukupnih tekućih transfera i drugih tekućih rashoda, koje bi u razdoblju 2024.-2026. godina trebale blago rasti u skladu sa projiciranom inflacijom koja se planira od strane DEP-a (vidi: Poglavlje 2- Srednjoročne makroekonomske prognoze i pretpostavke), i to samo za one korisnike kojima se iz Gradskog proračuna transferira novac za pokriće izdataka za plaće i naknade troškova zaposlenih. Prema pripremljenoj projekciji DOP-a ukupni tekući transferi u 2024. godini bi trebali iznositi 1.675.900 KM, zatim u 2025. godini do iznosa od 1.700.000 KM, dok bi u 2026 godini trebali iznositi 1.726.500 KM, i ovo bi trebalo biti dostatno da se isfinanciraju sve potrebne aktivnosti, programi i potrebe javnih ustanova iz oblasti kulture, predškolskog odgoja i obrazovanja, športa, socijalne skrbi, zdravstva čiji Grad Orašje osnivač, kao i velikog broja neprofitnih udruga i organizacija, uključujući i Udruge iz Domovinskoga rata, ali i druge udruge i udruženja primjerene potrebama suvremenoga čovjeka.

U nastavku dajemo cjeloviti prikaz tekućih transfera koji se planiraju u razdoblju 2024.-2026. godina, sa usporednim podacima o izvršenju istih u 2021. i 2022. godini, planu i revidiranom planu tekućih transfera u 2023.

Vrsta tekućeg transfera i drugih tekućih rashoda	Izvršenje 2021.	Izvršenje 2022.	Plan 2023.	Revidirani plan 2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.
Tekući transferi dr. razinama vlasti	674.777	827.537	658.180	658.300	690.900	710.000	731.500
Tekući transferi pojedincima	273.501	301.800	185.200	185.200	185.000	185.000	185.000
Tekući transferi neprofitnim organizacijama	288.650	346.000	576.000	576.000	580.000	580.000	580.000
Subvencije javnim poduzećima	152.200	150.700	179.800	181.300	190.000	195.000	200.000
Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima	85.443	42.083	1.500	1.580	0	0	0
Drugi tekući rashodi	157.936	164.411	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
Svega:	1.632.508	1.832.530	1.630.680	1.632.380	1.675.900	1.700.000	1.726.500

Kapitalni transferi

U Dokumentu okvirnog proračuna za razdoblje 2024.-2026. godina kapitalni transferi su planirani kao: (I) kapitalni transferi drugim razinama vlasti i fondovima, (II) kapitalni transferi pojedincima, (III) kapitalni transferi neprofitnim organizacijama, zatim kao (IV) kapitalni transferi javnim poduzećima i (V) kapitalni transferi u inozemstvo. U proračunu za 2023. godini ukupni kapitalni transferi planirani su u iznosu od 55.000 KM i u strukturi čine 0,50 % rashoda i izdataka. Kada je riječ o projekcijama kapitalnih transfera za predstojeće trogodišnje razdoblje potrebno je ukazati na nekoliko stvari. Prije svega, da su oni značajno manji u odnosu na iznose koji su izvršavani tijekom 2021. i posebno u 2022. godini, kada smo realizirali neke od značajnijih kapitalnih nabava za potrebe javnih ustanova čiji je Grad Orašje osnivač (izgradnja zgrade za potrebe JU Dom zdravlja Orašje, ili pak rekonstrukcija zgrade KC Ivo Gregurević). S druge strane, važno istaći da će Grad Orašje i dalje svoju pažnju i svoje resurse staviti na raspolaganje za potrebe javnih ustanova i javnih poduzeća ali sada na nekoj od pozicija rekonstrukcije zgrada (821614) ili na drugoj odgovarajućoj poziciji, budući se nakon promjena na proračunskim pozicijama takva ulaganja smatraju ulaganjima u vlastita osnovna sredstva. Imajući u vidu gore navedeno, te činjenicu da trenutno nemamo pouzdane inpute i informacije o mogućim novim projektima i mjerama koji bi zahtijevali veći financijski angažman gradskog proračuna kapitalne transfere u razdoblju izrade DOP-a planiramo po modelu „hladnog“ pogona, odnosno do iznosa koji otvara mogućnosti da se u najkraćem roku krene u njihovu realizaciju. S tim u svezi, kapitalne transfere u razdoblju izrade DOP-a planiramo u iznosu od 55.000 KM za 2024. i svaku narednu godinu trajanja ovog dokumenta.

U nastavku dajemo cjeloviti prikaz kapitalnih transfera koji se projiciraju u razdoblju od 2024.-2026., sa podacima o izvršenju u 2021. i 2022, te planom i revidiranim planom za 2023. godini:

Vrsta kapitalnog transfera	Izvršenje 2021.	Izvršenje 2022.	Plan 2023.	Revidirani plan 2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.
Kapitalni transfer drugim razinama vlasti i fondovima	50.000	325.498	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Kapitalni transferi pojedincima	21.905	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	45.874	95.839	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Kapitalni transferi javnim poduzećima	0	0	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Kapitalni transferi međunarodnim organizacijama	4.171.	0	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Svega:	121.950	426.337	55.000	55.000	55.000	55.000	55.000

Kapitalni izdaci – Nabava stalnih sredstava

Kapitalni izdaci planirani su kao: izdaci za nabavu stalnih sredstava i izdaci za otplatu dugova. Izdaci za nabavu stalnih sredstava proračunskim dokumentima planirana je kao: (I) nabava zemljišta, (II) nabava građevina, (III) nabava opreme, (IV) nabava ostalih stalnih sredstava (V) nabava stalnih sredstava u obliku prava, (VI) rekonstrukcija i investiciono održavanje, dok izdaci za otplatu dugova ima samo jednu grupaciju izdataka a to su (I) Vanjske otplate (kredit EIB-a). Za ukupne kapitalne izdatke u 2023. godini planiran iznos od 4.525.540 KM, odnosno revidiranom planom on se povećava do iznosa do iznosa 6.947.160 KM, i čine preko 51 % ukupnih rashoda i izdataka. Sukladno zahtjevima korisnika proračuna/proračunskih jedinica po Instrukciji broj 1, koju je Službama prosljedila Služba za financije Grada Orašja, izvršena je analiza pristiglih zahtjeva koja je obuhvaćala i konzultacije po dostavljenim zahtjevima. Na temelju tako provedenih analiza i konzultacija i u skladu sa raspoloživim sredstvima/izvorima za financiranje predloženih projekata i mjera definiran je ukupan okvir kapitalnog proračuna u 2024. godini koji iznosi od 3.312.830 KM, u 2025. godini taj okvir iznosi od 3.491.330 KM, i u 2025 godini on iznosi čitavih 3.821.450 KM. Odmah primjećujemo veliki nesrazmjer između veličine kapitalnog proračuna u 2023. godini (posebno kada je riječ o revidiranom planu 2023.) i projekcija istog za razdoblje 2024-2026. godina, a što rezultat činjenice da se do konca tekuće 2023. godine planiraju realizirati nekoliko značajnih projekata za koje su već osigurana sredstva. S toga, ukoliko bi se ostvarili zacrtani planovi do konca 2023 godine u predstojećem trogodišnjem razdoblju gradski proračun bi kapitalne izdatke mogao plaćati isključivo iz tekućih prihoda i primitaka. Izuzetak može predstavljati manji dio prenesenog viška prihoda. Kada je riječ o strukturi sredstava za financiranje kapitalnog proračuna ponovno dominiraju primljeni kapitalni transferi viših razina vlasti, zatim kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava i „cestovni“ prihodi.

U nastavku dajemo cjeloviti prikaz kapitalnih izdataka koji se projiciraju u razdoblju 2024.-2026., sa usporednim podacima o izvršenju istih u 2021. i 2022., te planom i revidiranim planom u 2023. godini:

Vrsta kapitalnog izdatka	Izvršenje 2021.	Izvršenje 2022.	Plan 2023.	Revidirani plan 2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.
Izdaci za nabavu stalnih sredstava							
Nabava zemljišta	6.988	12.694	262.500	262.500	100.000	100.000	100.000
Nabava građevina	843.361	1.215.998	2.788.990	4.237.810	1.990.000	2.000.000	2.200.000
Nabava opreme	96.369	108.551	135.000	167.500	150.000	150.000	150.000
Nabava ostalih stalnih sredstava	0	0	15.000	20.000	10.000	10.000	10.000
Nabava stalnih sred. u obliku prava	1.500	40.599	34.150	65.000	35.000	35.000	35.000
Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	487.060	529.206	829.650	2.003.500	836.980	1.005.480	1.135.600
Svega:	1.435.277	1.907.047	4.335.290	6.756.310	3.121.980	3.300.480	3.630.600
Izdaci za otplate dugova							
Vanjske otplate (kredit EIB-a)	22.297	80.472	190.250	190.850	190.850	190.850	190.850
Svega:	22.297	80.472	190.250	190.850	190.850	190.850	190.850
SVEUKUPNO:	1.457.574	1.987.519	4.525.540	6.947.160	3.312.830	3.491.330	3.821.450

Pričuva proračuna

U nastupajućem trogodišnjem razdoblju DOP- a Pričuva proračuna planira se u iznosu od po 60.000 KM po svakoj godini planiranja, što je iznos koji odgovara planu i revidiranom planu za 2023. godinu.

U narednoj tabeli prikazati ćemo ukupne rashode i izdatke proračuna Općine Orašje za razdoblje 2024.-2026. godina, sa usporednim podacima o izvršenju istih u 2021. i 2022., te plan i revidirani plan rashoda i izdataka u 2023. godini:

Vrsta rashoda i izdataka	Izvršenje 2021.	Izvršenje 2022.	Plan 2023.	Revidirani plan 2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.
Tekući rashodi i kamate	3.551.581	3.791.934	4.368.780	4.771.120	5.016.150	5.296.940	5.480.370
Tekući transferi	1.632.508	1.832.530	1.630.680	1.632.380	1.675.900	1.700.000	1.726.500
Kap. transferi	121.950	426.337	55.000	55.000	55.000	55.000	55.000
Kapitalni izdaci	1.457.574	1.987.519	4.525.540	6.947.160	3.312.830	3.491.330	3.821.450
Pričuva proračuna	38.750	38.700	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
Svega:	6.802.363	8.077.020	10.640.000	13.465.660	10.119.880	10.603.270	11.143.320

Na kraju dolazimo do finansijskog rezultata koji se projicira ostvariti u razdoblju 2024.-2026., sa pokazateljima o ostvarenom finansijskom rezultatu u 2021. i 2022. godini i planiranim i revidiranim planom u tekućoj godini:

Prihod/ Rashod/ Financijski rezultat	Izvršenje 2021.	Izvršenje 2022.	Plan 2023.	Revidirani plan 2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.
Prihodi i primici	6.829.675	8.146.581	10.640.000	13.465.660	10.119.880	10.603.270	11.143.320
Rashodi i izdaci	6.802.363	8.077.020	10.640.000	13.465.660	10.119.880	10.603.270	11.143.320
Suficit/(deficit)	27.312	69.561	0	0	0	0	0

5. Proračunski prioriteti

Proračun je glavni instrument za provođenje politika Gradonačelnika. On je sredstvo putem kojeg se strateški ciljevi provode u programe, aktivnosti i mjere koje ispunjavaju gospodarske i socijalne potrebe lokalne zajednice. Najvažniji strateški ciljevi Grada Orašja su definirani u Integriranoj strategiji razvoja Grada Orašja za razdoblje 2021.-2027. godina, sa operativnim ciljevima i programima koji imaju zadatak potpomoći u realizaciji svakog od postavljenih ciljeva. Suočeni sa zahtjevima proračunskih korisnika koji nadilaze raspoloživa sredstva, Gradonačelnik mora donijeti odluku o prioritetnim projektima koji mogu realizirati u skladu sa raspoloživim sredstvima, među kojima posebno ističemo:

1. Izgradnja športsko-rekreativne luke u Orašju;
2. Izgradnja gospodarsko-športsko-kulturnog centra Orašje- BEER FEST;
3. Izgradnja gradske deponije Grada Orašja i unapređenje efikasnog odlaganja otpada;
4. Izgradnja Gradske vijećnice;
5. Unapređenja i razvoj poduzetničke infrastrukture uz jačanje konkurentnosti gospodarstva;
6. Izgradnja, rekonstrukcija i održavanje prometne infrastrukture;
7. Proširenje i rekonstrukcija vodovodne mreže te izgradnja kolektora i proširenje kanalizacijskog sustava;
8. Unapređenje groblja na području Grada Orašja i izgradnja objekata za pružanje pogrebnih usluga na mjesnim grobljima;
9. Proširenje javne rasvjete na području Grada Orašja;
10. Unapređenje prostorno- planske osnove za rad lokalne administracije;
11. Rekonstrukcija stambenih i poslovnih prostora u vlasništvu Grada Orašja;
12. Infrastrukturno i sadržajno unapređenje u oblasti sporta, kulture i slobodnog vremena;
13. Digitalizacija i unapređenje javnih usluga;
14. Privlačenje domaćih i stranih investitora uz uključivanje dijaspore;
15. Unapređenje sigurnosti građana od rizika uzrokovanih prirodnim i drugim nesrećama i minama;
16. Jačanje kapaciteta civilnog sektora.

U skladu sa člankom 18. stavak (3) Zakona, nakon usvajanja od strane Gradonačelnika, ovaj dokument će biti objavljen na web stranici Grada Orašja i dostavljen Gradskom vijeću u vidu informacije, zajedno sa Nacrtom proračuna za 2024.godinu sukladno članku 32. stavak (2) Zakona.

Gradonačelnik

_____
mr.sc. Marijan Oršolić